

Vaksine mot koronavirus

– COVID-19 Vaccine Moderna (Moderna)

Det nye koronaviruset gir sykdom i luftveiene. Mange får ingen eller milde symptomer, men noen blir alvorlig syke. De eldste og de med enkelte andre sykdommer fra før har størst risiko for å få alvorlig sykdom eller å dø. Målet med koronavaksine er å beskytte liv og helse.

Hvem bør vaksinere seg med koronavaksine?

- De som er 65 år og eldre.
- Personer i alderen 18-64 år som har en eller flere sykdommer som vi vet gir økt risiko for alvorlig forløp og død dersom de får koronavirus (risikogruppene).
- Helsepersonell med nærkontakt med pasienter i forbindelse med behandling eller pleie.

Vaksinen er gratis og frivillig. Tilbudet gjelder personer som oppholder seg i Norge. I starten vil det ikke være nok vaksine til alle. De som bor i sykehjem og de aller eldste får tilbud først. Etter det får yngre personer i risikogruppene tilbud.

Hvor kan jeg vaksinere meg?

Se informasjon på nettsidene til din kommune om hvem som får tilbud om vaksine, hvordan det gjennomføres og når det skjer.

Slik foregår vaksinasjonen

Vaksinen settes i overarmen. Du får to doser vaksine med minst 28 dagers mellomrom. Det er viktig at du tar andre dose til oppsatt tid. Før vaksinasjon vil du bli spurt om du er frisk, og om du har hatt reaksjoner på andre vaksiner du har fått tidligere. Husk å informere dersom du er gravid, har allergi, bruker medisiner eller har andre helseproblemer. Det er vanlig å utsette vaksinasjon ved akutt sykdom og ved feber over 38 grader. Etter vaksinasjon vil du bli bedt om å vente på vaksinasjonsstedet i minst 20 minutter.

Hvordan virker denne vaksinen?

Vaksinen inneholder oppskriften (budbringer-RNA) på de typiske piggene på koronaviruset. Det gjør at kroppen lager ufarlige kopier av disse piggene som immunforsvaret kan trene seg på. Sånn lærer kroppen seg å kjenne igjen og forsvare seg mot ekte koronavirus hvis man senere blir smittet. Budbringer-RNA fra vaksinen blir raskt brutt ned av kroppen uten å påvirke arvestoffet.

Vaksinen inneholder ikke levende virus og gir ikke koronainfeksjon. Koronavaksinen virker forebyggende. Den kan ikke kurere koronasykdom en allerede har fått.

Denne måten å lage vaksiner på er ikke brukt mot smittsomme sykdommer hos mennesker tidligere, men teknologien er kjent og brukes i kreftbehandling.

Hvor godt virker vaksinen?

Vaksinen beskytter mot sykdom som skyldes det nye koronaviruset. Allerede to uker etter andre dose, hadde 94% av de vaksinerte i studiene fått beskyttelse. For de aller eldste er det lite data. Foreløpig vet vi ikke hvor lenge beskyttelsen varer. Dersom beskyttelsen avtar over tid, kan det bli aktuelt med oppfriskningsdoser. Vi vet heller ikke hvor godt vaksinen hindrer smittespredning. Derfor er det viktig å fortsatt følge gjeldende smittevernråd.

Bivirkninger

Fra studiene som er gjort har vi god kunnskap om vanlige og mindre vanlige bivirkninger hos de vaksinerte. Vi kan ikke utelukke sjeldne bivirkninger eller bivirkninger som først kommer til syne lang tid etter vaksinerings. De fleste bivirkningene oppsto de første dagene etter vaksinasjon, og gikk over i løpet av et par dager:

- De fleste vaksinerte får smerter og hevelse på stikkstedet.
- Andre vanlige bivirkninger er tretthet, hodepine, muskel- og leddsmerter, frysninger, kvalme/oppkast, hovne og ømme lymfekjertler i armhulen, feber. Disse bivirkningene er vanligere etter dose 2.
- Bivirkninger er sjeldnere blant eldre enn hos yngre voksne.

I de aller fleste tilfellene var bivirkningene milde eller moderate. Under 10% fikk mer plagsomme bivirkninger som var ufarlige, men som påvirket dagliglivet de få dagene det varte. Dette var vanligere etter dose 2 og blant yngre personer.

Hva gjør jeg hvis jeg får bivirkninger?

Dersom du opplever uventede, kraftige eller langvarige symptomer som du tror skyldes vaksinen bør du kontakte lege eller annet helsepersonell for vurdering og råd. Helsepersonell har plikt til å melde fra om alvorlige eller ukjente reaksjoner som de mistenker skyldes vaksine. Du kan også selv sende inn melding via helsenorge.no

Betinget godkjenning

Denne koronavaksinen er testet ut i store studier hvor flere tusen personer har fått vaksinen. Studiene er gjennomført på samme måte som for andre vaksiner, men observasjonstiden er kortere. Legemiddelmyndighetene har gitt vaksinen en betinget godkjenning. Det betyr at det foreligger nok data til å vurdere at nytten av vaksinen er langt større enn risikoen, men at vaksineprodusenten må fortsette studiene og fortløpende gi legemiddelmyndighetene data som kommer til etter hvert.

Hvilke vaksiner har jeg tatt?

Når du får koronavaksine blir dette registrert i Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. Opplysningene finner du på helsenorge.no

Vil du vite mer?

Spør gjerne legen din, de som vaksinerte deg eller annet helsepersonell. Se også Folkehelseinstituttets nettsider: <https://www.fhi.no/kvp>